

Ekspozitë Mbarëkombëtare

Shoqata e Artistëve
Figurativ të Maqedonisë

“ÇMIMI I NËNTORIT 2023”

28 NËNTOR 2023

Ekspozitë Mbarëkombëtare
Сенационална изложба

"ЏМИМИ I NËNTORIT"
"НОЕМВРИСКА НАГРАДА"
2023

NËNTORI DHE SUBJEKTI EMANCIPUES I ARTIT

Muaji nëntor në gjenin shqiptar ka një vend të veçantë nga aspekti i ndërtimit të identitetit të mirëfilltë si dhe në kontekst të vendzënies së idesë së pavarësisë në latitudën shoqërore të kombeve. Nuk ka dyshim se arti, në esencën e tij, ka qenë dhe do të jetë, forma më e përkryer e shprehjes së imagjinatës krijuese si dhe ndjenjës së komunitetit në arenën e kombeve botërore.

Kjo platformë e përgjithshme e artit është edhe gjeneratori kryesor i shoqatës "Draudacum" në organizimin e një ekspozite cilësore me rastin e festave të nëntorit. Krahas kësaj edhe veprat artistike të zhanreve të ndryshme të paraqitura në këtë ekspozitë janë të udhëhequra nga imagjinata krijuese e kombit shqiptar duke e patur në epiqendër subjektin emancipues të artit në trojet shqiptare.

Arti, i prezantuar në punimet e autorëve të ndryshëm, si formë jete identifikohet me jetën, ose, më saktë, me 'kufijtë' dhe metamorfozat e materies, që ka të bëjë me idetë fillestare të avangardës së shekullit të njëzetë, "organizimin tejlëndor dhe lëndor të individëve" si kusht për prodhimin e mjeteve të jetës dhe (formës së) vetë jetës. "Kombi tani është një makinë," thotë Negri në një prej letrave të tij, "në të cilat janë gdhendur prodhimet dhe arti". Fundi i viteve tetëdhjetë të shekullit të kaluar tregon kooptimin e shpejtë dhe dydimensional të këtyre këndvështrimeve, pra, nga njëra anë, pozicionet antihumaniste në gjurmët e "kthesës gjuhësore" në filozofi dhe estetikë (formimi diskursiv (Foucault), mungesa e tjetrit (Lacan), efekti i shkronjës (Derrida), dhe, nga ana tjetër, është preokupimi me vendzënien shoqërore dhe ndikimin në idenë për ekzistencën reale të kombeve (në këtë rast shqiptarëve) në hemisferë.

Në këtë kontekst veprat e prezantuara në ekspozitën paraqesin një praktikë emancipuese dhe në përgjithësi si humanizëm estetik, reduktohen në një kërkesë parlamentare globale për të emërtuar lirinë (artistikisht) praktike. Në një plejadë të tillë, arti shfaqet në shërbim të universalizmit: vendoset, në mënyrë jashtëzakonisht esencialiste, në një kontekst kulturor të njohur, më së shpeshti i profilizuar gjeopolitikisht, në një kryqëzim me rrëfimin autobiografik të autorëve, nga ku buron besimi, se vetëm i përket relacionit ndryshim i rregullit dhe ndryshime në nivel të kontekstit (historik apo gjeopolitik) të aktualizimit të tij. Në fakt, kjo situatë është esenca e avangardës – ku ofrohen artefaktet e një gjelle të lirë eklektike, dhe na e shton bindjen për avangardën e vërtetë. Një praktikë (emancipuese) e artit, nëse përdorim fjalët e Lukács-it, përkundrazi, gjithmonë përpiket të luftojë me mjetet e veta kundër prirjeve që kërcënojnë të skematizojnë mjedisin shqisor dhe shpirtëror të njeriut, si dhe procedurat e fetishizimit dhe objektivizimit. Arti si praktikë emancipuese, pra, nënkupton atë art që ka aftësinë të "shfuqizojë të dhënat e pezulluara, të fetishizuara të jetës". Ky fetishizëm dhe "objektivizëm", që në realitet është vetëm verbal dhe i mbron idetë a priori të humanizmit është në shërbim të mënjanimin të fetishizimit dhe subjektivizimit të avancuar të fqinjëve të shqiptarëve. Si rrjedhojë, arti prej "një kafazi të vogël të lirisë kalon në një hapësirë të madhe të lirisë" dhe karakteri emancipues i tij ec në krijimin e ideve gjenerative të reja.

Kjo gjendje estetike e guximit dhe vullnetit i nxjerr në pah edhe sot perspektivat e mundshme të të menduarit emancipues

të artit, duke i shpallur ato "bashkëkohore" dhe "ideale të qarta të përditshmërisë", ose, zakonisht si avangardë dhe imagjinatë krijuese.

Veprat e ekspozitës së nëntorit paraqesin një formë të humanizmit estetik që krijon optimizmin për ardhmëri me dritë. Nga të gjitha këto teza del se praktika emancipuese e artit presupozon një distancë specifike estetiko-shpirtërore - një dimension emancipues. Pra, arti është një "grumbullim i forcave shpirtërore dhe trupore" të përfshira në praktikën pedagogjike, me kusht që praktika ose edukimi pedagogjik të mos ankorohet në didaktikën e shqisave, por edhe në procesin e imagjinatës dhe shpërndarjen e formave të njohurive në atë mënyrë që një e vërtetë të fitojë mundësinë e "kalimit", e hapjes së një vrime në shpellën e Platonit, e thyerjes së një diskursi të caktuar, regjimi, disponimi të dijes.

Mendoj se riaktualizimi i konceptit emancipues të artit tek shqiptarët, do të ishte që arti, tërësisht, të mos mbështetet në imazhe të njohura të së shkuarës, as në imazhe të largëta projektive utopike të së ardhmes, por të krijojë mundësitë e formësimit aktual, që do të bazohet jo vetëm në materien, por edhe në mbi dhe meta materien, sepse vetëm një praktikë e tillë ka aftësinë për korrigjim dhe mprehje esenciale, pa "dëmtuar karakterin e katarzës" dhe distancën estetike në kohë dhe hapësirë.

Metin Izeti

ALBULENA REXHA KABA

Dibër, Maqedonia e Veriut
Pikturë

ANILA ZAJMI KATANOLLI

Tiranë, Shqipëri
Pikturë

ANTON KRASNIQI

Prishtinë, Kosovë

Pikturë

ARBANA DEHARI

Tetovë, Maqedonia e Veriut

Pikturë

ARBËRESHA AMETI
Maqedonia e Veriut
Pikturë - Teknikë e kombinuar

ARJAN RUFATI
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Fotografi

ARMIRA SULEJMANI
Maqedonia e Veriut
Grafikë, teknikë linogravurë

ARTA RUSHITI
Prishtinë, Kosovë
Pikturë

BASHKIM QERIMI
Kumanovë, Maqedonia e Veriut
Pikturë

BAJRAM KADRIJA
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

BEJTULLA ZAIMI

Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

BERAT ZULBEHARI

Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

BERLINDA AMITI

Tetovë, Maqedonia e Veriut
Fotofrafi

BILGAIP KOÇISHTA - BIGE

Tetovë, Maqedonia e Veriut
Pikturë

BURIM MYFTIU

Prishtinë, Kosovë
Fotografi

DASHMIR BAJRAMI
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

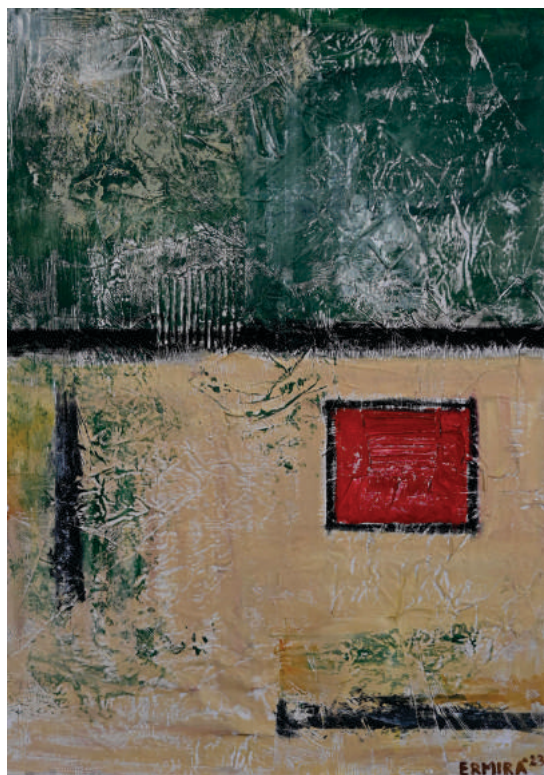
DEA SALIHI
Kumanovë, Maqedonia e Veriut
Art digjital

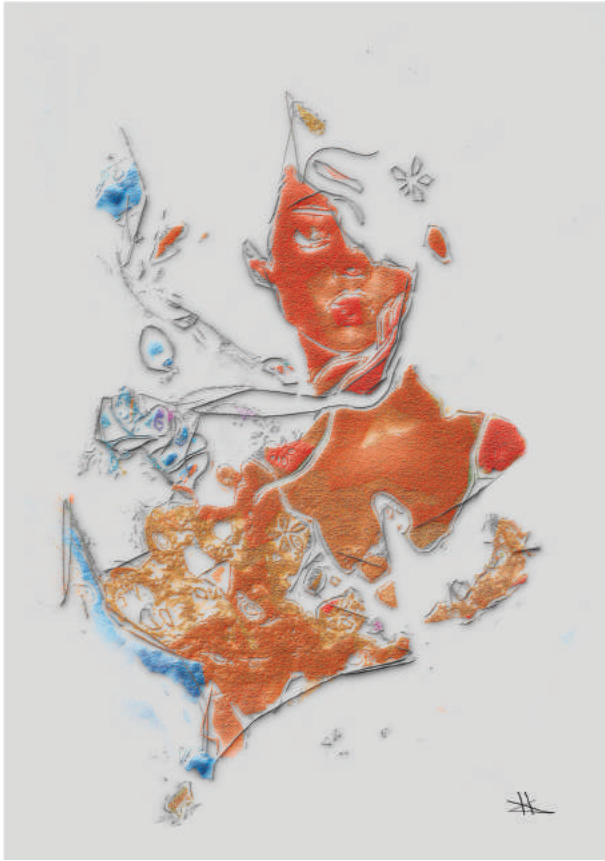
ELMA SHERIFI
Tetovë, Maqedonia e Veriut
Pikturë

ESRA LUTA
Tetovë, Maqedonia e Veriut
Pikturë

ERMIRA REXHEPI IDRIZI
Maqedonia e Veriut
Pikturë

HALIL XHAFA
Mitrovicë, Kosovë
Art digjital

HANIFE ISLAMI
Kumanovë, Maqedonia e Veriut
Grafikë

ILDA KURBASHEVIÇ
Novi Pazar, Sërbi
Pikturë

IZET ZEÇIRI
Tetovë, Maqedonia e Veriut
Mozaik

LULJETA RAMA MUÇAJ
Prishtinë, Kosovë
Pikturë

MELIK ARSLANI
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

MUHAMED VESELI

Gostivar, Maqedonia e Veriut
Instalacion

MIRSAD OSMANI

Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

MUHAMEDALI ALILI - DALI
Kumanovë, Maqedonia e Veriut
Pikturë

MUHAMET IDRIZI
Kumanovë, Maqedonia e Veriut
Pikturë

OSMAN DEMIRI
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Fotografi

MERITON TAIRI
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

SABRI BEHRAMAJ
Mitrovicë, Kosovë
Skulpturë

RESHAT AMETI
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

SEVDI QERIMI

Gostivar, Maqedonia e Veriut
Skulpturë

SHKURTA HAXHIU

Prishtinë, Kosovë
Pikturë

SIHANA IDIRIZI

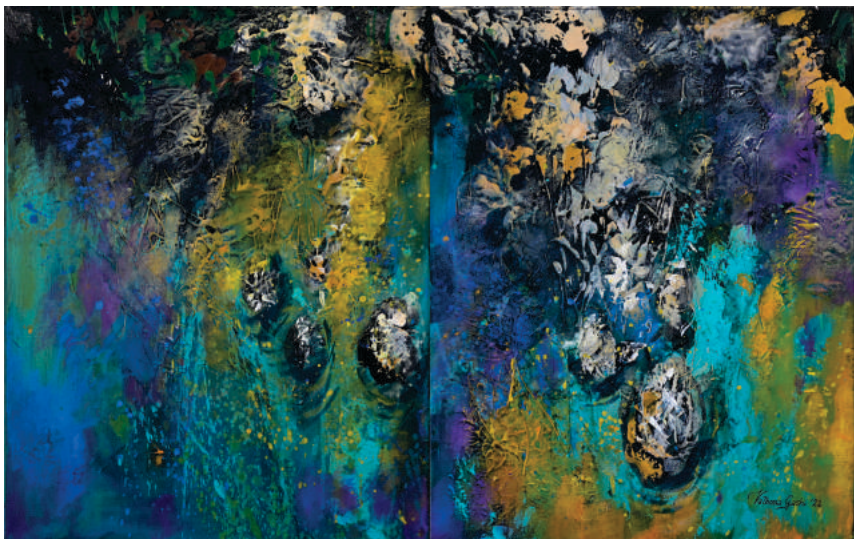
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

SYARTA LUFİ

Strugë, Maqedonia e Veriut
Pikturë

VALBONA GASHI SHALA

Prishtinë, Kosovë

Pikturë

VALDETA IBISHI

Kërçovë, Maqedonia e Veriut

Pikturë

ZARIJE XH POPAJ
Kosovë
Fotografi

XHEZAIR REXHEPI
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Qeramikë

OSMAN QERIMI
Kërçovë, Maqedonia e Veriut
Pikturë

XHELIL RUFATI
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Skulpturë

FATLON IBISHI
Tetovë, Maqedonia e Veriut
Skulpturë

ZYLFI ALIJA
Gostivar, Maqedonia e Veriut
Pikturë

Këshilli artistik për ndarjen e çmimeve të
Ekspozitës Mbarëkombëtare "ÇMIMI I NËNTORI 2023"

Prof. ord. **Reshat Ameti**

Prof. ord. **Xhelil Rufati**

M-r. **Xhezair Rexhepi**

Ç M I M I I N Ě N T O R I T

2006

Reshat Ameti - Çmimi i Nëntorit

2007

Fatmir Krypa - Çmimi i Nëntorit

2008

Zake Prelvukaj - Çmimi i Nëntorit

2009

Bashkim Mexhiti - Çmimi i Nëntorit

Vangjo Vasili - Pikturë

Adem Dërmaku - Grafikë

Avni Behluli - Skulpturë

Fahredin Spahija - Fotografi

2010

Safet Spahiu - Çmimi i Nëntorit

Vahide Nimanbegu - Pikturë

Valdeta Veliu Vuçitërna - Grafikë

Xhezair Rexhepi - Skulpturë

Demush Avdimetaj - Vizatim

Ardian Fezollari - Fotografi

2011

Agron Polovina - Çmimi i Nëntorit

Melik Arslani - Pikturë

Nagib Ismaili - Grafikë

Driton Kastrati - Vizatim

Vakass Shtin - Fotografi

2012

Miftar Memeti - Çmimi i Nëntorit

Refki Gollopeni - Çmimi i 100 vjetorit

Hilmi Memeti - Pikturë

Bardhul Bejtullahu - Grafikë

Muhamedali Alili - Vizatim

Afrim Spahiu - Fotografi

Bejtulla Zaimi - Skulpturë

2013

Fehmi Hoxha - Çmimi i Nëntorit

Dije Billaca - Pikturë

Xhelil Rufati - Skulpturë

Nafi Jashari - Grafikë

Osman Demiri - Fotografi

Mustafa Arapi - Vizatim

Sadbi Haziri - Dizajn Grafik

2014

Omer Kaleshi - Çmimi i Nëntorit

Hasan Nalbani - Pikturë

Muamer Sadiku - Skulpturë

Anife Islami - Grafikë

Arjan Rufati - Fotografi

2015

Agim Rudi - Çmimi i Nëntorit

Agron Abdulj - Pikturë

Rezelinda Begaj - Skulpturë

Hilmi Mehmeti - Vizatim

Saimi Ahmeti - Fotografi

Muhamedali Veseli - artkonceptual

2016

Rexhai Hyseni - Çmimi i Nëntorit

Skender Idrizi - Pikturë

Shkurta Haxhiu - Grafikë

2017

Hajrush Fazliu - Çmimi i Nëntorit

Zenun Sherifi - Pikturë

Naim Iseni - Skulpturë

Ridvan Aliti - Grafikë

Burim Myftiu - Fotografi

2018

Meli Zenku - Çmimi i Nëntorit

Bajram Kadrija - Pikturë

Skender Bedriu - Vizatim

Ardian Kadriu - Skulpturë

Hajrush Iseini - Grafikë

2019

Melik Arslani - Çmimi i Nëntorit

Barush Zenuni - Çmimi special

Bujar Lahu - Vizatim

Ylber Zulfiqari - Pikturë

Muhamedali Alili - Fotografi

Gentiana Uruçi - Artiste e re

2020

Bujar Lahu - Çmimi i Nëntorit

Bajram Xhelili - Grafikë

Vasilaq Kolevica - Skulpturë

Berkant Hasanica - 3D animacion

2021

Eshref Qaili - Kontribut në

artin figurativ

Zabedin Memishi - Pikturë

Sevdi Qerimi - Skulpturë

Valmir Aziri - Art Diggital

Dea Salih - Artiste e re

2022

Sabri Behramaj Çmimi i Nëntorit

Memet Selmani - për karier në

fushën e artit figurativ

Fatmir Krypa - Grafikë

Merita Myderizi Maloku - Pikturë

Botues / Издавач:
SHAFM DRAUDACUM
ЗЛУМ ДРАУДАЦУМ
për botuesin / за издавачот:
Arjan Rufati, kryetar/претседател

Parathënja / предговор: **Metin Izeti**

Fotografimi i veprave / сликање на делата: **Xhezair Rexhepi**
Përkthimi / превод: **Agim Mustafai**

Përkrahur nga Ministria e kulturës e RMV
Подржано од Министерство за култура на РСМ

